

آینه

بمب‌روی اسلامی

بازخورد رفتارهای بیمارگونه ترامپ

● شرایط بغرنج سیاسی- تبلیغاتی، آن‌قدرها هم که ترامپ انتظار دارد و حتی نیازمند آن است، به نفع وی به پیش نمی‌رود. اغلب رسانه‌ها پس از حملات سنگین و خردکننده ترامپ در مقیاس عمومی علیه رسانه‌ها و متهم‌کردن همگی رسانه‌ها بدون استثناء، به دروغ‌گویی، فریب‌کاری، سروپوش‌گذاشتن بر حقایق و به‌ویژه وارونه جلوه‌دادن آنچه مردم و آحاد جامعه باید بدانند، نسه تنها رفتگی به حمایت از ترامپ و جانبداری از عملکردش از خود بروز نمی‌دهند، بلکه دقیقاً به دنبال اثبات همین اتهامات علیه شخص ترامپ و دستیارانش هستند. سکوت معنی‌دار مسکو در قبال بحران کره و رفتار تأمل‌برانگیز و اخیراً تهاجمی یکن در همین زمینه، شریاطی، دعوت وی از کره‌شمالی برای از سرگیری مذاکرات، معنایی غیر از عقب‌نشینی، شکست و ناکامی را در ذهن تداعی نمی‌کند. در واقع، ترامپ ابلهانه عمل کرد و برگ‌های برنبد در زمینه توان نظامی و قدرت اتمی آمریکا را بسیار زود، بی‌موقع و نشانه‌ناخ خرج کرد و به همین دلیل دیگر حرف تازه‌ای برای گفتن ندارد. به نظر می‌رسد، ترامپ با هدف رهایی از رسوایی ارتباط با روس‌ها و سروپوش‌گذاشتن بر انزوای زجردهنده‌اش در مقیاس داخلی و جهانی، به تهدید کره‌شمالی و بزرگنمایی بحران کره روی آورده است...

ایران

اطمینان داده‌اند حاشیه‌سازی‌های خبری تکرار نشود

● **حسن قاضی‌زاده‌هاشمی**؛... (برای تصدی وزارت بهداشت) گزینه دیگری هم بود. رابطه آقای دکتر روحانی و بنده، رابطه رئیس‌جمهوری و وزیر نبود و نیست. بالاخره ما با هم دوست هستیم. ایشان هم اطمینان داشتند از اینکه دغدغه‌م من دغدغه حل مشکلات کشور و کمک به مردم است. بنابراین، صحبت‌هایی شد که جمع‌بندی آن همراهی با دولت دوازدهم است و امیدوارم این‌همه همراهی مؤثرتر از حضور ما در دولت یازدهم باشد... . شما خبرنگاران شهادت می‌دهید که در طول تاریخ آن قدری که در این چهار سال به ما و شخص وزیر حمله و حاشیه‌سازی شد، این امر هیچ‌وقت سابقه نداشت. امیدوارم با قول‌هایی که داده شده، ان‌شاءالله شاهد این حاشیه‌سازی‌ها حداقل از طرف دستگاه‌های خبری که حکومتی هستند، نباشیم. یکی از تردیدهای این بود و اطمینان داده شد که در دولت دوازدهم تکرار نخواهد شد...

جرا انتخاب وزیر علوم سخت شده است؟

● **عبدالله گنجی**؛ آخرین گزینه روحانی برای وزارت علوم در آخرین ساعات اعلام اسامی وزرا به مجلس، انصراف داد و مسئول دفتر آینده رئیس‌جمهور اعلام کرد وزارت علوم فعلاً با سرپرست اداره می‌شود. این مشکل در دولت اول روحانی نیز مشهود بود و انتخاب وزیر علوم بسیار پیچیده شد و نمایندگان مجلس قبل، ضریب حساسیت خود بر این وزارتخانه را بالاتر از وزارت اطلاعات، کشور و خارجه بروز دادند. علت چیست؟ چرا وزارت علوم در ایران جزء وزارتخانه‌های حساس و کلیدی قرار گرفت و انتخاب وزیر آن به راحتی امکان‌پذیر نیست؟ «اکنون هر کس وزیر علوم باشد همیشه و در همه حال بدشگارس است و در عرصه علمی کسی از وی راضی می‌شود و نه در عرصه سیاسی. نه در پشتیبانی‌های مالی او را موفق می‌دانند و نه در تر و خشک‌کردن استادان در حوزه رفاهی. توقع محیط روشنفکری، توقعی از جنس مطلوب است. هست، روشنفکران، هست مطلوب است، نه نه موجود. بنابراین کسی که مسئولیت وزارت علوم را می‌پذیرد، با بسیاری شجاع و ابتکارگر است یا با عرض معذرت از نوعی حماقت رنج می‌برد. شاید تشکیل اتاق فکری از نخبگان کشور برای روشن‌شدن روندها، وظایف، اختیارات و موانع و چالش‌های وزیر علوم آینده لازم و ضروری باشد.

اعتراض

دولت به بی‌مهری‌ها به محیط‌زیست خاتمه دهد

● **محمد درویش**؛ فعالان محیط‌زیستی کشور در این روزها که مصادف با تغییر و تحولات کابینه دولت و مدبران ارشد سازمان‌ها و نهادهای بزرگ و تأثیرگذار دولتی است، انتظار دارند تا سیاست‌های دولت به‌گونه‌ای باشد که بتواند یک‌بار برای همیشه به بی‌مهری‌های رخ‌داده در قبال محیط‌زیست کشور خاتمه دهد... یکی از خواست‌های دوستداران و فعالان محیط‌زیست کشور این است که قوانین و عملکرد شوراهای شهر و شهرداری‌ها از طریق وزارت کشور به‌گونه‌ای تغییر کند و بازنگری شود که شاهد نفی خودرومحوری و توجه به مؤلفه انسان‌محوری به شهرهای بزرگ و به‌خصوص تهران باشیم. حقیقت این است شهری را می‌خواهیم که در آن دوجرخه‌سواری و پیاده‌روی و استفاده از حمل‌ونقل عمومی، جایگزین خودرومحوری شود و بتوان در آن صدای پرنده‌های مختلف را با لذت گوش کرد...

politics@sharghdaily.ir

سیاست

خاندان صدر بین ۲ انقلاب

نگاهی به ۱۵۰ سال نقش آفرینی از ایران تا عراق و لبنان

شود. البته آیت‌الله سیستانی هم منش و روش سیاسی او را چندان نمی‌پسندید. گروهش زمانی در میانه همین اختلاف‌ها، خانه آیت‌الله سیستانی را محاصره کردند؛ اگرچه هرگز سیستانی نخواست او آسیب ببیند و در نقش حامی مقتدی در زمان زندگی پنهانی‌اش بود. در زمان حمله آمریکا به عراق، گروه حامی مقتدی «جماعت صدرئانسی» با آمریکایی‌ها و نیروهای ائتلافی‌شان مبارزه کردند. او در تابستان ۲۰۰۳ «جیش‌المهدی» را با شبه‌نظامیان وفادار خود تشکیل داد که تعدادشان در زمان اوج به ۶۰ هزار نفر می‌رسید؛ مخصوصاً در چند سال اول بعد از صدام، در غیاب دولت مرکزی قدرتمند و حضور اشغالگران، از امنیت عمومی بیمارستان‌ها، مدارس، خیابان‌ها، منازل و اموال مردم محافظت می‌کردند و خدمات عمومی به شهروندان شیعی داده و با احیای مساجد، نماز جمعه با شرکت ده‌ها هزار نفر برگزار می‌کردند. او در سیاست به تندروی مشهور است. در ۱۳ اسفند ۱۳۸۲ مقتدی به قتل عبدالمجید خونی، فرزند مرحوم آیت‌الله خونی، در حرم حضرت امیر «ع» متهم شد؛ در همان زمان شورای‌عالی قضائی وقت عراق حکم دستگیری مقتدی صدر را صادر کرد. اما مقتدی این حکم را رد می‌کند: «حکم جلب من یک حرکت برنامه‌ریزی‌شده و یک توطئه کثیف است».

اختلاف مقتدی ونوری‌مالکی

مقتدی با نوری‌مالکی، رهبر حزب الدعوه هم‌پیمان شیعی صدر، اختلاف ریشه‌داری دارد. او ابتدا از نوری‌مالکی حمایت می‌کند ولی بعداً به رویه‌های سیاسی مالکی انتقاد کرده و او را «شیفته‌قدرت» می‌خواند. مقتدی گفته است: «مالکی یک‌سوم عراق را به تروریسم و اشغال فروخت و دیگر نباید در امور مربوط به مبارزه و مبارزان مداخله کند. عراقی‌ها دیگر هرگز کشور را در دستان کسانی که امانتدار نیست نخواهند گذاشت». همین اختلاف در ارتباط میان مقتدی و ایران هم تأثیرگذار بود. چهار سال پیش، زمانی که مقتدی، با نوری‌مالکی مخالفت کرد، ایران هر دو آنها را دعوت کرد تا با میانه‌داری مشکل آن دو حل شود. اما مقتدی پس از بازگشت به عراق کمکم از مدار خارج شد و طرفدارانش در میانه جنگ با داعش علیه دولت حیدر العبادی اعتراض و تجمع‌کردند. مقتدای جوان را هیچ‌کس قبل از سرنگونی صدام، نمی‌شناخت، اولین بار نام او در محاصره بیت آیت‌الله سیستانی شنیده شد. آن حادثه همه چیز را عیان کرد. روحانی‌ای که خود از نظام سنتی حوزه برخاسته بود، به همراه پیروانش از سنت عبور و علیه مرجع عالی‌قدر نجف خیزش کرد. او را به قدرت بسنج خیابانی می‌شناسند: نیرویی که بعدها از ورود به سیاست زدهار داده شد و این‌ها زنهار یک دهه ادامه داشت. حالا مقتدی بار دیگر به‌طور جدی به سیاست بازگشته

است، با خط‌ومشی‌ای که باید دید آیا به سمت پختگی می‌دارد یا به سمت تندروی تمایل می‌کند.

● **از درگذشت میرزاشیرازی تا پایان حکومت قاجار روحانی مشروطه‌خواه**

عراق؛ سیداسماعیل صدر (۱۲۲۱ تا ۱۲۹۸)؛ «بر هر عاقلی ظاهر و هویداست که منشأ تمام خرابی‌ها و بلاهای وارده به ایران و رسیدن مملکت اسلامی به این حالت حالیه، فقط همان نفاق و شقاق و خصومات و اختلافات داخله است». این را سیداسماعیل صدر، جانشین میرزاحسن شیرازی، فرزند آیت‌الله‌العظمی سیدصدرالدین می‌گوید. زمانی که اولین گام‌های اصلاح با جنبش تنبکاو در ایران برداشته شد، تا زمان پیروزی انقلاب مشروطه ایران در ۱۴ مرداد ۱۲۸۵، او از این حرکت حمایت می‌کند. حلاک یک قرن از فوت سیداسماعیل، جانشین میرزاحسن شیرازی، می‌گذرد. او تحصیلات خود را در اصفهان، نجف و سامرا نزد آیت‌عظام میرزا محمدباقر نجفی، شیخ‌راضی نجفی، شیخ‌مهدی کاشف الغطا و میرزا محمدحسن شیرازی گذراند. میرزای نایینی و میرزامهدی اصفهانی از شاگردانش بودند. به‌موقع در سیاست دخالت می‌کرد؛ از حامیان آخوند خراسانی در جنبش مشروطه است. سیداسماعیل در دوره‌ای از همه به میرزای شیرازی نزدیک‌تر، مشاور او و پس از استاد به جهت علمی بر همه مقدم بود. به دنبال فوت آیت‌الله شیخ موسی آل‌شراره مرجع و رهبر وقت شیعیان لبنان، مردم آن سامان در سال ۱۳۰۷ قمری از سیداسماعیل دعوت کردند تا جهت جانشینی او به جبل‌عامل هجرت کند. اما او نپذیرفت و ماندن در کنار میرزای شیرازی را ترجیح داد. در محرم سال ۱۳۰۸ قمری به اجبار به نجف بازگشت. یک سال بعد میرزای شیرازی با ارسال

از شاگردان میرزا جهانگیرخان قشقایی بود. بعد از آمدن به اصفهان با محافل روشنفکری آنجا ارتباط برقرار کرد و بر فرار منبر از سیاست گفت و از آزادی، در روزنامه «خلاندالتین» کلکته می‌نوشت و از همراهان اصلی آیت‌الله سیدمحمد طباطبایی و سیدعبدالله بهبهانی بود. واعظ اصفهانی در منبر خود شاه و حکومت را دعا نمی‌کرد. در ۱۴ شوال ۱۳۲۳ قمری روی منبر از حکومت قانون گفت و حاکم تهران و شاه را نقد کرد؛ همین باعث شد امام‌جمعه شهر به او انتقاد کند و مجلسش را به تشنج بکشد. می‌گویند توده مردم به دلیل روشنگری‌های او بود که سیاسی شدند. در مهاجرت کبیر علمای قم به تهران حضور داشت. استقبال مردم از او به اندازه‌ای بود که روزنامه «الجمال» را برای انتشار سخنانش راه انداختند. او با اختلاف روحانیون مشروطه‌خواه و طرفداران مشروطه مشروعه مورد غضب محمدعلی‌شاه قرار گرفت و برخی از روحانیون سنتی او را تکفیر کردند. در ۲۶ سالگی به شهادت رسید. از جرم‌های او مشارکت در نگارش کتابچه ضداستبدادی «رؤیای صادق» بود. کتاب «لباس‌التقوی» از آثار اوست.

● **خاندان صدر در دوره رضاشاه و نیمه اول دوره**

محمدرضا شاه پهلوی

نظام جدیدعراق تأسیس شد

عراق؛ سیدمحمد صدر (۱۲۶۲ تا ۱۳۳۵)؛

فرزندآیت‌الله‌العظمی سیدحسن صدر، برادر سیدصدرالدین موسوی‌عاملی است. در کاظمین متولد شد. هوش سرشار سیاسی‌اش او را به عرصه سیاست کشاند و از رهبران برجسته قیام ۱۹۲۰ عراق علیه استعمار بود. او در این راه خیلی صدمه دید و به کشورهای عربستان، سوریه و ایران تبعید شد. از مؤسسان نظام سیاسی جدید عراق پس از دوران قیمومیت انگلیس بر آن کشور بود. بیش از ۱۴ سال رئیس مجلس اعیان عراق و مدتی نخست‌وزیر این کشور بود. تعدادی از بحران‌های سیاسی مهم روزگار خود را با سرچرخه عقل و درایت و اخلاقی حل‌وفصل کرد.

مشهور وحدت اسلامی در لبنان نوشته شد

لبنان؛ سیدعبدالحسین شرف‌الدین (۱۲۵۲ تا ۱۳۳۶)؛ فرزند بانو سیده‌زهراسی صدر فرزند آیت‌الله سیدهادی صدر، فرزند محمدعلی موسوی‌عاملی است. رهبر و مرجع تقلید شیعیان لبنان است، او دوران تحصیل خود را در نجف نزد آقازاها همدانی، آخوندخراسانی و سیداسماعیل صدر گذراند و از استادان خود اجازه اجتهاد دریافت کرد. در سال ۱۳۲۲ قمری به لبنان رفت و با سکونت در این شهر با افکار اصلاحی خدمات اجتماعی خود را شروع کرد و شاعران شیعی را در جبل‌عامل شروع کرد. بعدها مسجد جامع صور را بنا نهاد. مدرسه جعفریه را برای پسران و مدرسه الزهرا را برای دختران ساخت، جمعیت خیریه «البر و الاحسان» را بنیان نهاد تا خدمات اجتماعی را سروسامان جدی‌تری دهد. باشگاه امام جعفر صادق را ساخت. او می‌گفت: «دعایان انتشار نخواهد یافت مگر از آنجایی که گمراهی انتشار یافته است». هنگام ضرورت در سیاست دخالت می‌کرد. مبارز استعمار فرانسه در لبنان بود. بارها به خاندانش حمله شد و کتابخانه‌اش را به آتش کشیدند.

حتی حکم اعدامش صادر شد. از سال ۱۳۳۸ تا ۱۳۳۹ قمری به مصر و فلسطین تبعید شد. به گفته او «شیعه» سنتی را سیاست از هم جدا کرده و باید سیاست آنها را مجدداً با هم جمع کند». از آخرین روزهای زندگی با امام موسی صدر در لبنان دیداری داشت. او تحت تأثیر اخلاق و اندیشه امام موسی صدر قرار گرفت و بارها در مجالس از مردم می‌خواست بعد از فوتش، امام موسی صدر را به لبنان بیاورند.

اصفهان؛ محمدرضا نجفی‌مسجدشاهی (۱۲۹۶ تا ۱۳۲۱)؛ از شاگردان آخوند خراسانی است. از علمای بزرگ اصفهان که محل تدریسش در مسجد «نو بازار» و مدرسه صدر بازار بود. در سخت‌ترین روزهای رضاشاهی اجازه نداد حوزه علمیه اصفهان تعطیل شود. به مدت یک سال در مدرسه علمیه فقیه قم تدریس کرد.

فتوای فدائیان اسلام

تهران و قم؛ سیدصدرالدین صدر (۱۲۶۱ تا ۱۳۳۲)؛ پدر امام موسی صدر، فرزند آیت‌الله‌العظمی سیداسماعیل صدر، جانشین آیت‌الله‌العظمی شیخ عبدالکریم حائری‌زهی و رئیس حوزه علمیه قم بعد از ایشان است. او در سال ۱۳۱۴ بعد از پیام درمذانه آیت‌الله‌العظمی حائری به تاجر فشارهای رضاشاه همراه آقا سیدمحمد آقازاده، دلال معروف قمی و برادر وی آقای مصطفوی، به قم بازگشت و برای همیشه در شهر قم ماندگار شد. ادیبی عامل و شاعری تمام‌عبار که در نزد آیت عظام آخوند خراسانی، سیدمحمدکاظم زیدی، آقازاها همدانی و میرزای نایینی تلمذ کرد. قهرمان مدیریت بحران بود. از فروپاشی حوزه علمیه در سال‌های رضاشاهی و جنگ جهانی دوم محمدرضا صدر در سال ۱۳۲۳ حوزه نوپای قم را آیت‌الله‌العظمی بروجردی اداره کرد و با سپردن امور به بروجردی، سیدصدرالدین از عرصه ریاست حوزه کنار رفت. سبب هجرت آیت‌الله بروجردی به قم دعوت‌ترتبی مکرر از وی به‌ویژه از طرف امام خمینی و شیخ‌مرتضی حائری بود؛ اما بعدها سیدصدرالدین با فشارهای زیادی از طرف ریاست حوزه روبرو شد؛ ولی معتقد به رهبری واحد بود و او خود بارها این را تأکید کرده بود. سیدصدرالدین در سیاست به راه میانه معتقد بود؛ تلکراف‌های تریکش در سال ۱۳۱۸ به رضاشاه، ولیعهد و ملکه فوزیه و روابطش با علماچین منصاب در این چارچوب طرح و دفاع می‌شود.

ادامه در صفحه ۷

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی...

کیمیان

- احمدی‌نژاد در دیدار با رئیس‌جمهور الجزایر: تحریم‌ها مانع از حرکت و رشد ملت ایران در مسیر سازندگی کشور نمی‌شود
- شیرازی، مسئول نمایندگی ولی فقیه در نیروی دریایی سپاه: ایران تنها بخشی از سلاح‌های خود را آزمایش کرده است
- الهام، سخنگوی دولت: ضرب‌الاجل، فضاسازی رسانه‌ای غربی‌ها بود
- منوچهر منگی، وزیر خارجه: افراط‌گرایی در منطقه محصول حمایت‌های آمریکاست
- صاف‌هرندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی: متأسفانه برخی در گذشته از انقلابی‌بودن خود شرم داشتند
- میرکاظمی، وزیر بازرگانی: استیضاح من در مجلس هشتم اصلاً مطرح نیست
- میشایل پوسترل، سفیر اتریش در ایران: اتحادیه اروپا علاقه‌مند به توسعه روابط با ایران است

اعتراض

- علی لاریجانی، رئیس مجلس: دوست مردم اسرائیل نیستیم
- میرکاظمی، وزیر بازرگانی مطرح کرد: نان آخرین حلقه هدفمندکردن یارانه‌ها
- مرعشی، سخنگوی حزب کارگزاران: کارگزاران از خاتمی حمایت می‌کند؛ هشدارهای اخیر هاشمی‌رفسنجانی ناشی از تعهد وی نسبت به نظام است
- حسن بیادی، دبیر جمعیت آبادگران جوان: مردم به حرف‌های رؤیایی رای نمی‌دهند
- سیدمحمد خاتمی: منتظر تغییر شرایط هستیم
- پیمان فروزش، نماینده مجلس: وزیر اقتصاد آمار و ارقام واقعی را اعلام کند

ایران

- احمدی‌نژاد: دشمنان موجودیت ایران هسته‌ای را پذیرفته‌اند
- محمد نجار، وزیر دفاع: طرح‌های جدید دفاعی در روزهای آینده ارائه خواهد شد
- الهام سخنگوی دولت: احمدی‌نژاد انتظار دارد کارها در کشور با سرعت بیشتری پیش رود
- حسن سبحانی، نماینده مجلس: سرمشأ فساد اقتصادی، وضع قوانین نادرست است
- کردان، وزیر کشور: استانداران برای ایجاد نشاط اجتماعی برنامه‌ریزی کنند
- مجتبی شاکری، عضو جمعیت ابتیارگران انقلاب: آمریکا در تقابل هسته‌ای با ایران دچار بحران استراتژی شده است
- میرکاظمی، وزیر بازرگانی اعلام کرد کالاهای اساسی خام آخر هدفمندکردن یارانه‌ها

انتقادات

- هاشمی‌شاهرودی، رئیس قوه قضائیه: پرهیز از دامن‌زدن به اختلاف سلیقه‌ها، نیاز ضروری کشور است
- مرعشی، سخنگوی حزب کارگزاران: : خاتمی بر ورود نیروهای تازه‌نفس اصرار دارد
- سبحانی‌نیا، نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی: وزارت خارجه باید با حرکات مرموزانه شبکه العربیه برخوردی جدی کند
- هادیت آقایی، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی: خاتمی سرمایه نظام است؛ نباید خود را فدا کند
- سیدمحمد خاتمی: جلوگیری از سخن‌گفتن ذهن‌ها را تغییر نمی‌دهد
- جوادی‌حصار، عضو شورای مرکزی حزب اعتماد ملی: هاشمی، خاتمی و کروبی به خاطر مصلحت کشور متحد شوند
- لاریجانی، رئیس مجلس: نباید به‌عنوان وحدت ملی، فضای خفقان ایجاد کنیم

بمب‌روی اسلامی

- احمدی‌نژاد: سیاست خارجی قدرت‌های زورگو، ارانه تصویری غیرواقعی و ضدیت با ایران است
- مننگی، وزیر خارجه: افراط‌گرایی در منطقه محصول حمایت‌های آمریکاست
- هاشمی‌شاهرودی، رئیس قوه قضائیه، خبر داد: تصویب سیاست‌های قضائی برنامه پنجم در مجمع تشخیص مصلحت نظام
- دری‌نجف‌آبادی، دادستان کل کشور، دستور بررسی تخریب پارک ملی گلستان را صادر کرد
- لاریجانی، نباید وقتی کم می‌آوریم همه را به خدا و پیغمبر ارتباط دهیم
- الهام، سخنگوی دولت: هدف ضرب‌الاجل گروه ۵+۱ ایجاد ترازل در اراده ملی ملت ایران است

اطلاعات

- احمدی‌نژاد: سازوکارهای موجود بین‌المللی فقط تأمین‌کننده منافع قدرت‌های بزرگ است
- قالیپاف، شهردار تهران: فروش متری مسکن در تهران کاملاً قانونی است
- سیدمحمد خاتمی: روشی که به نفع نظام و مردم نیست، باید تغییر کند
- کردان، وزیر کشور: من محصول‌گرا هستم نه سندگرا
- هاشمی‌شاهرودی، رئیس قوه قضائیه: امنیت پایدار باید دغدغه مستمر مسئولان نظام باشد